

Devatenáctá kapitola

Pět minut po půl deváté, když jitra ještě halila temnota, se v domě pěkně postupně otevřela všechna okna. Na každou okenní římsu se rozlily matrace, povlaky a příkrývky a domem se prohnal pořádný průvan, který zvířil husté mraky prachu.

Fififjonka uklízela. Všechny hrnce stály na plotně a ohřívala se v nich voda, kartáče, hadry a kbelíky vytančily ze skříněk a přes zábradlí na verandě byly

jako ozdoba pověšeny koberce. Šlo o mohutný úklid generální, největší, jaký kdo kdy viděl. Ostatní stáli na kopečku celí udivení při pohledu na fififjonku, která běhala jako divá z domu ven, pak zase zpátky a tak stále dokola. K ochraně vlasů si uvázala kolem hlavy utěrku a kolem pasu zástěru muminkovy maminky, která byla tak velká, že ji měla kolem sebe obtočenou třikrát.

Šňupálek se přišel do kuchyně podívat po své foukací harmonice. „Leží na římse kamen,“ řekla mu fififjonka letmo. „Velice jsem o ni pečovala.“

„Vždyť sis ji mohla nechat trochu déle,“ ozval se Šňupálek váhavě. Fififjonka mu však věcně odpověděla:

„Jen si ji vezmi. Opatřím si vlastní. A dej pozor, šlapeš po smetí.“ Její nadšení, že může uklízet, neznalo mezí. Věděla naprosto přesně, kam se prach ukryl a kam – hebký, šedý a samolibý – nasedal v koutech. Ona ale každý

chuchvalec prachu dopadla, každý, co se někde válel, velký, naducaný a samý vlas, a myslel si, že se mu nic nestane, chacha! Larvám molů, pavoukům, stonožkám a nejrozmanitější žouželi zhatilo fififjončino ohromné koště veškeré naděje! A pak ještě ty nádherné proudy vřelé vody a mydlinek, které všechno spláchly! Nebylo toho málo, co ty spousty kbelíků vyprovodily za dveře. Život je přece úplná pohádka!

„Nikdy jsem neměl rád, když ženské uklízejí,“ poznamenal Strejdánek. „Rekl jí někdo, aby se nedotýkala předkova šatníku?“ Šatníku se však úklid týkal taky, a dvojnásob než všeho ostatního. Fififjonka dala pokoj jedině zrcadlu zevnitř dveří, to smělo být zaprášené i nadále.

Radost z uklízení nakazila postupně všechny kromě Strejdánka. Nosili vodu, klepali koberce, tu a tam utřeli kousek podlahy, každý dostal jedno okno, aby je umyl, a když jim vyhládlo, šli se

do spížky poohlédnout po zbytcích z domácího večírku. Fififjonka nic nejedla a nic nepovídala, copak měla na něco podobného čas a chuť? Občas si trochu popískovala, připadala si tak lehká a svižná, že se točila jako vítr – jednou byla tady,

podruhé tam, oplácela si tím všechnu svou samotu a hrůzu a bezděčně si myslěla: Co se to se mnou dělo? Vždyť jsem byla jako jeden šedivý chuchvalec prachu... A proč? To si už vzpomenout nemohla. Tak uplynul ten velký úchvatný den úklidu, bohudík bez deště.

Když nastal soumrak, stálo všechno na svém místě, čisté a vycištěné a vyvětrané, a dům čerstvě umytými okenními tabulkami udiveně zíral na všechny strany. Fififjonka si sundala utěrku uvázanou kolem hlavy a mamčinu zástěru pověsila na dřevěný kolík, kam patřila. „Tak to by bylo,“ řekla spokojeně. „A teď půjdu domů a uklidím si i u sebe. Nestrpí to odkladu.“ Všichni usedli na verandové schody. Toho večera bylo sice velice chladno, ale předtucha rozchodu a změny jim nedala odejít. „Děkujeme, že jsi v domě uklidila,“ řekl bambul s netajeným obdivem. „Neděkujte mi,“ odpověděla fififjonka. „Nemohla jsem dělat nic jiného. Měli jste dělat totéž! Myslím mimlu.“ „Jedna věc mi nejde na rozum,“ ozval se bambul. „Někdy mám dojem, že všechno, co říkáme a děláme, a všechno, co se děje, se už někdy dřív stalo, nebo se mýlím? Chápete, co myslím. Všechno je stejné.“

„A proč by to mělo být jiné?“ zeptala se mimla. „Bambul je pořád bambul a stávají se mu pořád stejné věci. A mimlám se někdy stává, že zmizí, než aby uklízely!“ Halasně se zasmála a plácla se do kolen.

„Ty budeš pořád stejná?“ zeptala se fififjonka zvědavě.

„V to rozhodně doufám,“ odpověděla mimla.

Strejdánkův pohled klouzal z jednoho na druhého, byl jejich uklízením a povídáním o nanicovatých věcech velice unaven.

„Je tady chladno,“ řekl.

Pak se na zdřevěnělých nohou zvedl a odešel do domu.

„Roste sníh,“ řekl Šňupálek.

Příštího rána poprvé sněžilo.

Padaly drobné tvrdé vločky a bylo ošklivé chladno. Fififjonka a mimla stály na mostě a loučily se, Strejdánek se ještě neprobudil.

„Byl to velice plodný čas,“ řekl bambul. „Doufám, že se pěkně všichni setkáme i s rodinou.“

„Ano, ano,“ odpověděla fififjonka nepřítomně. „Rozhodně ale řekněte, že porcelánová váza pochází ode mne. Jakou měla ta foukací harmonika výrobní značku?“

„Harmonion dvě,“ řekl Šňupálek.

„Šťastnou cestu,“ zamumlal pimek Lavka.

A mimla připojila:

„Dejte Strejdánkovi pusu na čenich. A nezapomeňte, že má rád okurky a že řeka je potok!“

Fififjonka zvedla svůj cestovní vak.

„Dohlédněte, aby si bral léky,“ dodala přísně. „Ať chce, nebo ne.“

Se stem let nejsou žádné žerty. A klidně si můžete občas uspořádat domácí večírek.“

Pak se vydala přes most, ani se neohlédla, a mimla ji následovala. Zmizely v chumelenici a jejich odchod obestřela trudnomyslnost a úleva, které jdou obvykle s rozloučením ruku v ruce.

Celý den sněžilo a ještě víc se ochladilo. Zbělená země, odchod a čistotou se skvící dům – to

všechno vtisklo dni poklidný a zamýšlený ráz. Bambul stál u svého stromu a vzhlížel do jeho koruny, uřízl kousek prkna a nechal je ležet. Pak jenom stál a hleděl. Občas šel do domu poklepat na barometr.

Strejdánek ležel v salonu na pohovce a uvažoval, jak se věci mění. Mimla měla pravdu. Zcela proti očekávání zjistil, že potok je řeka, hnědá řeka klikatící se mezi zasněženými břehy, zkrátka a dobře hnědá řeka. A že v ní už teď nemůže chytat ryby. Dal si sametový polštář přes hlavu a vzpomínal na svůj vlastní veselý potok, stále jasněji si vzpomínal, jak potoky plynuly a dny ubíhaly za těch starých časů, kdy se to hemžilo rybami, noci byly teplé a světlé a ustavičně se něco dělo. Člověk si mohl nohy uběhat, aby vše stihl, spaní se dala letmo věnovat krátká chvilka a všechno bylo k smíchu... Strejdánek si šel promluvit s předkem.

„Ahoj,“ řekl. „Sněží. Proč se dnes dějí jenom malichernosti, proč je

všechno tak malé? Kam se poděl můj potok?“ Strejdánek zmlkl. Unavovalo ho mluvení s přítelem, který mu nikdy neodpověděl. „Jsi moc starý,“ pokračoval a bouchl holí. „A teď, když nastane zima, zestárneš ještě víc. V zimě každý strašně zestárne.“